

SLOVENSKI

vestnik

GLASILO SLOVENSKE KOROŠKE

Letnik III.

Celovec, v soboto 30. X. 1948

Štev. 78 (171)

STALIN:

Vojni netilci bodo doživeli sramoten fiasko

Moskva. Dopisnik moskovske »Pravde« je imel dne 28. oktobra t. l. razgovor z generalisimom Stalinom, v katerem mu je stavil različna vprašanja glede položaja v Berlinu. Generalisim Stalin je dejal, da so naši možnost sporazuma glede berlinskega vprašanja ne samo v teku pogajanj v Moskvi avgusta t. l., temveč tudi med neuradnimi pogajanj v Varnostnem svetu v Parizu, da pa so anglo-ameriški zastopniki sporazum vedno prepredeli.

Stalin je dejal, da so rezultati diskusije o položaju v Berlinu in tozadevno zadržanje anglo-ameriških in francoskih zastopnikov izraz napadalnosti politike anglo-ameriških in francoskih vladnih krogov. Nadalje je Stalin poudaril, da so zastopniki Sovjetske zveze, Združenih držav Amerike, Velike Britanije in Francije dosegli v berlinskem vprašanju sporazum že dne 30. avgusta t. l. v Moskvi, ko so sklenili, da bodo istočasno izvedli ukrepe glede ukinitve omejevanja prometa na eni strani in uvedbe nemške marke, ki velja v sovjetski coni, kot edinega plačilnega sredstva v Berlinu na drugi strani. Ta sporazum ne žali ugleda nobenega partnerja in ustreza koristim vseh partnerjev ter jamči možnost nadaljnjega sodelovanja. Vladi ZDA in Velike Britanije pa sta postavili svoje zastopnike v Moskvi na laž in izjavili, da ta sporazum sploh ne obstoja, to se pravi, da sta ga prekršili s tem, da sta sklenili, da naj o tem vprašanju razpravlja Varnostni svet, kjer imajo anglo-ameriški vladajoči krogi gotovo večino.

Na vprašanje »Ali je res, da so pred kratkim v Parizu, ko so o tem vprašanju razpravljali v Varnostnem svetu, v neuradnih pogajanjih dosegli ponovni sporazum glede berlinskega vprašanja, preden je bilo o tem vprašanju glasovanje v Varnostnem svetu?«, je Stalin izjavil: »Da, to je res. Zastopnik Argentinijske, Bramuglia, ki je istočasno predsednik v Varnostnem svetu, je vodil v imenu ostalih zainteresiranih sil neuradna pogajanja z zastopnikom Sovjetske zveze Višinskim. Dejansko so v teku teh pogajanj napravili tudi skupni osnutek za odločitev v berlinskem vprašanju. Zastopniki ZDA in Velike Britanije pa so tudi tokrat izjavili, da ta sporazum ne obstoja.

Na vprašanje, zakaj pri vsem tem gre, je Stalin dejal: »Gre za to, da inspiratorji napadalne politike v ZDA in Veliki Britaniji niso zainteresirani na sporazumu in na sodelovanju s Sovjetsko zvezo. Oni ne potrebujejo sporazuma in sodelovanja, temveč debate o sporazumu in sodelovanju, da bi potem, ko so razbili sporazum, zvalili krivdo na Sovjetsko zvezo in tako »dokazali«, da s Sovjetsko zvezo ni mogoče sodelovati.

Vojni netilci, ki hočejo razvneti novo

vojno, se bojijo pogodbe s Sovjetsko zvezo, ker bi politika sporazuma s Sovjetsko zvezo izpodkopavala položaje vojnih netilcev in bi s tem postala napadalna politika teh gospodov brezpredmetna. Oni razbijajo že sklenjene sporazume, navidezno postavljajo na laž svoje zastopnike, ki so te sporazume izdelali skupno s Sovjetsko zvezo, oni kršijo pravila Združenih narodov s tem, da predajajo to vprašanje v obravnavanje Varnostnem svetu, kjer imajo gotovo večino in kjer lahko »dokažejo« vse, kar želijo, da bi »prikazali«, da je sodelovanje s Sovjetsko zvezo nemogoče, da »dokažejo«, da je nova vojna potrebna in tako ustvarijo pogoje za razvnetje nove vojne.

Politika sedanjih voditeljev ZDA in Velike Britanije je politika napadalnosti, s katero hočejo razvneti novo vojno.

Na vprašanje »Kakšno je zadržanje zastopnikov šestih držav v Varnostnem svetu, Kitajske, Kanade, Belgije, Argentinijske, Kolumbijske in Sirije?«, je Stalin odgovoril, da je jasno, da ti gospodje podpirajo politiko napadalnosti, politiko razvnetja nove vojne.

Na zadnje vprašanje »S čim se vse to lahko konča?«, je generalisim Stalin dejal:

»To se lahko konča samo s sramotnim fiaskom netilcev nove vojne. Churchill, glavni netilec nove vojne, je že dosegel, da mu ne zaupa več niti lastni narod, niti svetovne demokratične sile. Ista usoda pa bo doletela tudi vse ostale vojne netilce. Strahote zadnje vojne so še prežive v spominu narodov in premočne so družbene sile, ki se borijo za mir, da bi jih napadalni učenci Churchilla lahko premagali in zavledli narode v smer nove vojne.«

ZVEZA MLADINE ZA SLOVENSKO KOROŠKO

vabi na

IZREDNI PLENUM

Zveze mladine za Slovensko Koroško

ki bo

v soboto, dne 6. novembra 1948 ob 9. uri

v gostilni ROTH v Celovcu, Pfarrhofgasse

Mladinci, ki so sprejeli delegaiske izkaznice, naj se plenuma zanesljivo udeležijo

Pokrajinski odbor Zveze mladine za Slovensko Koroško

Avstrijska vlada krši načela mednarodnega prava glede režima voda

Beograd, (Tanjug). Zunanje ministrstvo FLRJ je predalo političnemu predstavniku republike Avstrije v Beogradu noto, v kateri ponovno protestira proti neprestani kršitvi mednarodnih pravnih obveznosti Avstrije glede režima voda reke Drave na škodo jugoslovanskega gospodarstva. V noti je med drugim rečeno:

Med vojno, ko so jugoslovanski narodi doprinali skrajne žrtve in napore v borbi proti fašističnim okupatorjem, so zgradili v Avstriji na reki Dravi za potrebe nemške vojne industrije hidrocentrali Žvabek in Labod vzhodno od sedanječasne avstrijsko-jugoslovanske me-

je. Zgraditev teh central, v nasprotju z avstrijsko-jugoslovanskim sporazumom z dne 3. septembra 1925, je dejanje nacistične samovolje in brezobzirnega teptanja pravic in interesov drugih narodov kakor tudi teptanje mednarodnega prava. Ti novi hidrocentrali sta povzročili velike spremembe na hidroenergetičnem področju Drave, zaradi katerih je znatno moteno in oškodovano delo jugoslovanskih central ob doljnem teku Drave, kar se odraža v velikanski izgubi pri njihovi produkciji. Takšna škoda nastaja posebno zaradi delovanja hidrocentrale Žvabek, ki s svojim ježom akumulira vodo in jo jemlje jugoslovanskim centralam prav v tistem času, ko so najbolj obremenjene. Zato znašajo izgube v produkciji jugoslovanskih hidrocentral Dravograd in Fala, ki se dogajajo skoraj sleherni dan, samo v času od avgusta 1945. do oktobra leta 1947. 28.673.030 kwh, kar pomeni za jugoslovansko gospodarstvo več kot eno milijardo dinarjev v vrednosti njene celotne produkcije.

Po vojni Avstrija ni opustila nacističnih načrtov za nove gradnje na Dravi, o katerih so veliko razpravljali v avstrijskem strokovnem tisku. Zgraditev teh objektov bi mogla še bolj spremeniti značaj reke Drave in s tem še bolj oškodovati interese jugoslovanskega gospodarstva. Letos so se pričela z veliko naglico pripravljajna dela za izpolnitev načrta, ki določa, da bodo odvzeli Dravi njene pritoke in odvedli te vode s predorom pod Visokimi Turami na severno stran te gor-

Tudi bivši koroški borci iz prve svetovne vojne, ki živijo v svobodni domovini, bodo z vso odtoknostjo nadaljevali borbo za osvoboditev svojih bratov na Slovenskem Koroškem.

Mladina Slovenske Koroške pozdravlja sovjetsko mladino

Pokrajinski odbor Zveze mladine za Slovensko Koroško je poslal ob 30. obletnici Vsevezne Komunistične mladine Sovjetske zveze Centralnemu komiteju Komsomola v Moskvi naslednjo brzojavko:

»Ob priložnosti tridesete obletnice rojstva KOMSOMOL-a Vam izrekamo svoje najiskrenejše čestitke. Herojska sovjetska mladina nam je in bo zgled v naši borbi za osvoboditev naše domovine in združitve z matičnim narodom.«

ske verige v reko Salzach, kjer bi ta voda služila hidrocentrali Kaprun. Tako bodo odvzeli Dravi znaten del njenega dotoka, in sicer vodo, ki doteka iz ledenikov. S tem izgublja Drava značaj alpske reke z enim letnim minimom in visokim vodostanjem v poletju. Takšen značaj Drave je posebno važen za Jugoslavijo v energetičnem pogledu, ker bi jugoslovansko gospodarstvo izgubilo možnost, da bi v poletni dobi, ko je v ostalih jugoslovanskih rekah malo vode, nadomestilo primanjkljaj proizvodnje z večjo produkcijo hidrocentral na Dravi. Po ocenitvah na temelju nepopolnih podatkov bi jugoslovansko gospodarstvo z uresničenjem tega načrta izgubilo 52.500.000 kwh letno.

Kljub temu, da je vlada FLRJ že ponovno protestirala proti takšnemu samovoljnemu menjavanju vodnega režima Drave in zahtevala, naj Avstrija ustavi vse gradnje, ki bi mogle na kakršen koli način spremeniti ali ogroziti režim voda te reke, vlada republike Avstrije ni storila ničesar, da bi popravila škodo, ki je nastala zaradi protizakonit. in samovoljnega poslovanja hidrocentral Žvabek in Labod in da bi se to stanje spremenilo. Prav tako tudi ni odgovorila na tozadevne note jugoslovanske vlade. Nasprotno se je mogla vlada FLRJ prepričati, da se vsa dela nadaljujejo v polnem zagonu in velikem obsegu.

Vlada republike Avstrije ne krši s svojim ravnanjem samo splošno priznanih načel mednarodnega prava glede režima voda, kot so načela, ki jih ugotavlja resolucija instituta za mednarodno pravo 20. aprila 1911 v Madridu, temveč dejansko in namenoma krši svoje obstoječe obveznosti nasproti Jugoslaviji, da namreč ne bo z nobenimi gradnjami na rekah, ki tečejo z avstrijskega na jugoslovansko ozemlje, oškodovala javnih interesov in pravic Jugoslavije in da je pri graditvi novih naprav na takšnih rekah vezana na obojestranski sporazum, ki bo ščitil pravice in interese obeh držav. Ta obveznost je zajamčena s saintgermainsko mirovno pogodbo iz leta 1919. Razen tega je bilo s posebnim dvostranskim avstrijsko-jugoslovanskim sporazumom 3. septembra 1925. določeno, da ne sme graditi naprav, ki bi škodovali državi, skozi katero teče reka s spodnjim tokom.

Ob koncu vlada FLRJ znova protestira proti takemu ravnanju in si hkrati pridruže pravico, da ukrene vse primerno in doseže povrnitev že storjene škode in zaščiti svoje pravice in interese za bodoče. Vlada FLRJ zahteva ustanovitev mešane avstrijsko-jugoslovanske komisije, ki bo preučila, koliko so že izvršene ali pričete in planirane te protizakonite gradnje in ugotovila, katere trajne in začasne ukrepe bi bilo treba uvesti, da se popravi škoda, ki je zaradi njih nastala ali bo v bodoče mogla nastati za jugoslovansko gospodarstvo.

Berlin. Na konferenci predstavnikov berlinskega tiska, demokratičnih strank in množičnih organizacij so ustanovili odbor proti vojni propagandi.

30 let Komsomola

Ob bližajoči se tridesetletnici Komsomola je predsednik Antifašističnega komiteja sovjetske mladine Lidija Volinova izjavila dopisniku TASS-a, da koraka sovjetska mladina in njena avantgarda Zveza komunistične mladine Sovjetske zveze — Komsomol — v prvih vrstah demokratične mladine sveta v borbi za trajen in pravičen mir, proti imperialistični reakciji, proti netilcem nove vojne.

Velika zasluga sovjetske mladine je, da so po drugi svetovni vojni ustanovili Svetovno federacijo demokratične mladine in Mednarodno zvezo študentov, ki služita interesom miru in demokracije. Sovjetska mladina aktivno sodeluje v akcijah teh dveh svetovnih mladinskih organizacij. Mladina Sovjetske zveze je tesno pove-

zana z mladino drugih držav. Na povabilo Antifašističnega komiteja sovjetske mladine je 55 delegacij različnih dežel obiskalo Sovjetsko zvezo. Prav tako pa so v različne dežele potovale sovjetske mladinske delegacije.

V dneh 30. obletnice Centralni komite Komsomola dnevno sprejema neštete pozdravne brzojavke milijonov mladih ljudi, borcev za svobodo in demokracijo iz vseh dežel sveta.

Zvesta politiki svoje države bo sovjetska mladina še nadalje stala v prednjih vrstah demokratične mladine sveta in nadaljevala borbo proti izdajalcem interesov delovnih ljudi, borbo za mir in demokracijo.

Vztrajna borba francoskih rudarjev

Pariz, (TASS). Stavka francoskih rudarjev se nadaljuje z vedno večjimi spopadmi med stavkajočimi in policijo. Vlada, ki ji ravnanje vojašine in policije s stavkajočimi ni bila ostra dovolj, bo zdaj poslala proti delavcem kolonialne čete, predvsem zamorce iz Senegala. Po sporočilu notranjega ministra Moch-a je vlada šla v »veleakcijo« proti rudarjem in s preko 100 tisoč policisti in vojaki pričela ofenzivo, da bi zavzela rudnike, ki so jih v okrajih Nord in Pas-de-Calais zasedli stavkajoči rudarji.

Iz »vojne poročila« notranjega ministrstva je razvidno, da so čete »dosegle predpisane cilje«. Čim se je ta akcija pričela, so aretirali številne stavkajoče rudarje.

V severni Franciji je ozačje zelo nape-to. Severnofrancoski rudniki so tudi v rokah stavkajočih, ki so svoje obrambne ukrepe še poosttrili.

Tisk poroča o vedno številnejših spopadih med stavkajočimi rudarji in vladnimi vojaki. Hkrati pa listi ugotavljajo, da je vedno več vojakov, ki se branijo, da bi nkrepli proti rudarjem. Čestokrat se je zgodilo, da so oddali orožje oficirji in celo pripadniki varnostne straže.

Iz protesta proti krvavim spopadom v južnofrancoskem mestu Ales, kjer je bil ubit en delavec, je Splošna sindikalna zveza pozvala vse delovne ljudi južne Francije, da stopijo v 24urno generalno stavko.

Hkrati je sindikalna zveza najavila stavko delavcev plinarn in elektrarn v Parizu in drugih večjih mestih. Vse pristaniške delavce je ponovno pozvala, da ukinejo raztovoritev ladij z inozemskimi pošiljkami premoga. Tudi železničarje je pozvala, da na meji zadržijo transporte s premogom.

Biro Splošne sindikalne zveze je obrazložil Svetovni sindikalni zvezi zahteve

francoskih rudarjev, ki so naslednje:

Zopetna nastavitve vseh delavcev, ki so bili odpušteni zaradi udeleževanja v sindikalnih organizacijah ali zaradi političnega prepričanja; zaščita rudarskega statuta in socialne podpore rudarjev; razširitev pravic rudarskih obratnih svetov; izboljšanje življenjskih pogojev z dvigom kupne moči mezd.

Solidarnost s francoskimi rudarji

120.000 rudarjev iz Porurja je izrazilo francoskim rudarjem svojo simpatijo in solidarnost. V svojem pismu pravijo:

»Vaši sovražniki so tudi naši sovražniki, vaša borba je naša borba in vaša zmaga bo tudi naša zmaga. Podvzeli bomo vse, da vam pomagamo, da v tej borbi zmagate.«

Delavci znanih tvornic orožja v Brnu so zbrali za podporo stavkajočim francoskim rudarjem 100.000 čeških kron.

Sekretariat italijanske sindikalne zveze

Zavezniška uprava v Trstu tepta demokratične pravice Slovencev

Trst, (Tanjug). Osvobodilna fronta Svo-bodnega tržaškega ozemlja je poslala Varnostnemu svetu Organizacije združenih narodov protestno noto, v kateri protestira proti teptanju demokratičnih pravic Slovencev in ponovni kršitvi mirovne pogodbe z Italijo s strani anglo-ameriške vojaške uprave STO s tem, da je izdala dne 9. aprila 1948 uredbo št. 193, ki predpisuje nove osebne izkaznice, ki jih pa izdajajo predsedniki občin samo v italijanskem jeziku. V svojem protestu Osvobodilna fronta poudarja, da ta ukrep Slovencev ne odreja samo s pogodbo svečano zajamčenih človeških in nacional-

Pred stavko so bila o teh zahtevah dvo-mesečna pogajanja z vlado.

Ker je dal ministrski svet v nasprotju z ustavo republike vojašini in policiji nalog da se posluži orožja, da bi zlomila odpor delavcev, Splošna sindikalna zveza spričo teh zločinskih provokacij apelira ne samo na javno mnenje Francije, temveč na vso svetovno javnost.

izraža v svojem telegramu v imenu italijanskega delovnega ljudstva Splošni sindikalni zvezi Francije solidarnost s francoskimi rudarji. V telegramu nadalje sporoča, da je federacija rudarjev, ki je vključena v italijansko sindikalno zvezo, sklenila, da bo nudila francoskim rudarjem tudi materialno podporo.

Sindikat delavcev poljske prehrane industrije je prav tako solidarn z borbo francoskih rudarjev in je sklenil, da stavi za podporni fond stavkajočih 1 milijon zlotijev na razpolago.

nih pravic, temveč hkrati tudi žali čustva predstavnikov slovenske etnične skupine, ker jih obravnava kot drugovrstne državljane.

V protestu je nadalje rečeno, da stalni statut STO uradno določa na slovenskem ozemlju slovenski jezik za uradni jezik poleg italijanskega. Čeprav stalni statut še ni stopil v veljavo, vendar statut začasnega režima STO izrecno nalaga izvajanje tistih odredb stalnega statuta, ki jih je mogoče izvesti. Enakopravnost slovenskega jezika je zajamčena tudi z odredbo glede gospodarskega režima STO, ki določa, da mora uprava STO v svojem ravnanju predvsem upoštevati potrebe in koristi prebivalstva. Potrebe in koristi Slovencev STO pa so prav v tem, da uprava v svojih dokumentih obuje z njimi v njihovem materinem jeziku in s tem na viden način dokazuje, da so Slovenci enakopravni ostalim državljanom. Sleherno drugačno razlaganje in izvajanje odredb mirovne pogodbe z Italijo je dejanska kršitev in teptanje osnovnih človeških pravic in svoboščin. Zato se Osvobodilna fronta STO obrača na Varnostni svet, čigar dolžnost je, da nadzoruje in ščiti pri izvajanju odredb osnovne človeške pravice in protestira zoper odredbo št. 193, po kateri izdajajo v angloameriški coni STO osebne izkaznice samo v italijanski in zahteva, naj takoj pričnejo izdajati dvojezične osebne izkaznice.

Drobne novice

V Jugoslaviji bo 70.000 rudarskih delavcev dobilo nova stanovanja. Doslej so zgradili v večjih rudarskih krajih 200 stanovanjskih hiš. Zdaj začnajo graditi še nadaljnja stanovanjska poslopja za 70.000 delavcev. Nova poslopja bodo pritlična. Zgrajena bodo že do konca leta. S tem bo stanovanjsko vprašanje rudarskega delavstva rešeno.

V Srbiji deluje 404 kmetijskih delovnih zadrug, dočim jih je leta 1946. delovalo samo 273. Največje zadruge delujejo v Vojvodini. Doslej je združništvo napredovalo po tem, da so se okrepile starejše zadruge in da je bilo ustanovljenih mnogo novih zadrug. Letos so zadruge dosegle za 25 odstotkov večji donos kakor lani.

Na Kosovem in Metohiji so odkrili nova ležišča kroma. Med vojno je okupator skoraj povsem izropal znana ležišča kroma na Kosmetu. Lani in letos so strokovnjaki iskali nova ležišča ter izpolnili svoj načrt za 121 odstotkov. V drugi polovici letošnjega leta se je v rudniku začelo delo. Septembra so za 50 odstotkov presegle določeno proizvodnjo nalogo.

V Makedoniji ustanavljajo številne delavske restavracije. Do konca leta bodo ustanovili 72 delavsko-nameščenskih restavracij za okrog 45.000 ljudi. Zdaj se v 32 restavracijah hrani 7.000 ljudi.

V Hercegovini bodo posejali letošnjo jesen 1.700.000 drevesc. Razen tega bodo posejali 17.500 kg semena raznega gozdnega drevja. Sedanja pogozovalna dela bodo mnoga večja kakor spomladanska.

Italijanska policija terorizira kmetijske delavce

Rim. Po surovih napadih policije in napadalnih oddelkov v Lentini, v katerih je bilo ubitih 37 delavcev, so v vsej pokrajini razglasili obsedno stanje. V Lentino so poslali nova policijska ojačenja in karabinjerje, ki so skušali izgnati dninarje s posestva barona Bonaventura, člana izvršilnega odbora italijanske monarhistične stranke.

Poslanci demokratične opozicije so predložili v parlamentu skupno interpelacijo, zahtevajoč od vlade, da pojasni dogodek v Lentini. Italijanski kmetijski delavci odločno branijo svoje pravice. V Bairu na otoku Sardiniji so kmetijski delavci zavzeli vso zasebno zemljo, ki so jo sami posejali. Navzlic grožnjam veleposestnikov in določbam sodišča o uničenju pogodb o zakupu, kmetijski delavci niso hoteli vrniti lastnikom te zemlje. Delavci kmetijske zadruge v Bisaci v pokrajini Campagni tudi niso hoteli vrniti zadržanega zemljišča staremu lastniku princu La Rossfumo.

Koroški borci bodo nadaljevali borbo za osvoboditev Slovenske Koroške

Ljubljana, (Tanjug). Na izrednem obecnem zboru Zveze koroških borcev v Ljubljani so sklenili, da bodo koroški borci sprejeti v Zvezo borcev Narodno osvobodilne vojne.

Z obecnega zbora, na katerem so izvolili novi odbor s predsednikom Bricljem Rikom na čelu, so poslali predsedniku vlade Ljudske republike Slovenije Mihi Marin-

Ljudstvo Burme se bori za svoje pravice

Moskva, (TASS). Članek Vasiljeva v »Krasnaji zvezdi« govori o nardnoosvobodilnem gibanju v Burmi. To gibanje, izjavlja Vasiljev, se je razvilo že v dvostransko vojskovanje, v katerem so udeležene najširše plasti ljudskih množic, v vojskovanje za svobodo in neodvisnost. Vstaja se je raztegnila na 36 pokrajin. Osrednjo Burmo kontrolirajo v celoti partizani.

Obseg borbe burmskega ljudstva za neodvisnost resno vznemirja britanske imperialiste. Niti britanskim vojaškim misijam, niti britanskim instruktorjem, ki vodijo operacije burmske armade, ni doslej uspelo, da bi pomagali burmski vladi zadušiti oboroženo borbo burmskega ljudstva.

Zato pa store britanski krogi vse, da bi raztrosili izmišljotine o »komunistični nevarnosti« v Burmi, in tako opravičili pošiljanje svojih čet v to deželo. V resnici so poslali svoje čete v Burmo, da bi zadušile z orožjem narodnoosvobodilno gibanje. Toda položaj, ki vlada v Burmi, priča o plemeniti odločnosti burmskega ljudstva, boriti se do konca za svoje demokratične pravice in narodno neodvisnost dežele.

Divjanje francoskega režima

London, (TASS). Centralni komite Komunistične partije Španije je poslal Generalnemu sekretarju Komunistične partije Velike Britanije Harry-u Pollitu brzojavko, v kateri mu sporoča, da so bili vodilni funkcionarji KP Španije postavljeni pred vojaško sodišče in da so njihova življenja v največji nevarnosti.

Harry Pollit je apeliral v glasilu KP Velike Britanije »Daily Worker« na sindikalne in zadrugne organizacije, da nemudoma podvzamejo korake, da rešijo ogrožene španske komuniste.

ku resolucijo, v kateri bivši koroški borci iz prve svetovne vojne poudarjajo, da bodo z vso odločnostjo nadaljevali borbo za osvoboditev svojih bratov na Slovenskem Koroškem.

»Napadi na naše državno vodstvo in Komunistično partijo Jugoslavije nas ne bodo omajali«, zaključujejo v svoji resoluciji. »Nasprotno bomo svoje vrste še bolj strnili in tako združeni sodelovali pri izgradnji socializma v Jugoslaviji.«

New York. 85.000 šoferjev in nameščen- cev privatnih avtobusnih podjetij je stopilo v stavko, da bi tako poudarili svoje zahteve po zvišanju mezd.

Zagrebski frontovci so slavili veliko delovno zmago

Dne 21. t. m. so člani Ljudske fronte mesta Zagreb slavili svojo veliko delovno zmago — končali so delo na svojem odseku »Ceste bratstva in enotnosti« v smeri proti Ljubljani, od Zagreba do Podsuseda. Tako so pred rokom izpolnili obljubo, ki so jo dali maršalu Titu.

Že lani so zagrebski frontovci zgradili 4,5 km dolg odsek avtomobilske ceste skozi južni del mesta. Letos so si sredi februarja postavili še enkrat večjo nalogo: zgraditi odsek »Ceste bratstva in enotnosti« proti zahodu v dolžini 9,5 km; v tekmovalju za počastitev V. kongresa KPJ pa so se v juniju obvezali, da bodo podaljšali svoj odsek na 1 kilometer in cesto zgradili namesto do 1. novembra že do 20. oktobra, to je do dneva osvoboditve Beograda. To svojo obljubo so izpolnili še štiri dni prej.

Pretežni del 10 in pol km dolge ceste predstavlja odsek »Ceste bratstva in enotnosti«. To je odsek od Zagreba do Jakomira ob Savi, kjer bo avtomobilska cesta premostila Savo in se bo nadaljevala v smeri proti Ljubljani. Na tem odseku do Jakomira je cesta široka 12 metrov s cestiščem 7,5. Drugi krajši del do Podsuseda pa predstavlja priključno avtomobilsko cesto, ki bo vezala Hrvatsko Zagorje z glavno avtomobilsko cesto. Ta priključna cesta je široka 9 m, s cestiščem 6 m.

Frontovci so začeli cesto graditi v prvih dneh aprila. Za prevoz materiala na gradišče, kakor tudi za prevoz prostovolj-

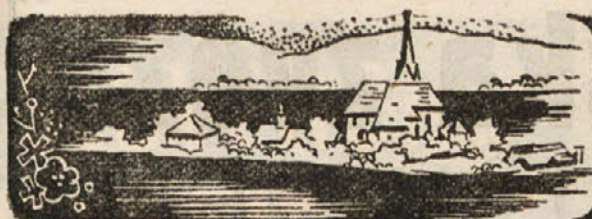
nih delavcev so člani sindikata železničarjev že do 1. maja zgradili s pomočjo drugih frontovcev 8 in pol km pomožno normalnotirno progo vzdolž trase. Že v prvi dobi so se člani Ljudske fronte množično udeleževali dela. V tekmovalju pred V. kongresom KPJ je na cesti delalo na teden do 75.000 ljudi. Med delom so morali premagati velike težave. Zaradi dežja in nališov so izgubili kar 40 dni. Ko je Sava po nalivih prestopila bregove, jim je voda odnesla 40.000 kubikov navoženega materiala. V teh nevarnih trenutkih se je najbolj pokazala požrtvovalnost prostovoljnih delavcev. Sredi noči so najbolj zavedni frontovci pod vodstvom komunistov odšli na delo, da pred naraslo vodo zavarujejo, kar so zgradili, in rešijo orodje. 41.672 frontovcev si je med delom priborilo značke, 170 brigad je dobilo dvakrat naslov udarne brigade, 113 brigad pa enkrat. Zemeljska dela, ki so jih opravili v 6 mesecih in pol, so dosegla skoraj 500 tisoč kubikov. Frontovci so morali zgraditi poleg ceste še 5 mostov in 4 propuste. Celotna vrednost izvršenega dela znaša 130 milijonov din; stroški pa so znašali državi le 66 milijonov, medtem ko so ostalih 64 milijonov din prihranili frontovci s svojim delom. Skupaj je 813.974 članov delovnih brigad dalo 4.227.000 prostovoljnih delovnih ur.

Ob slovesni otvoritvi ceste se je zbralo nad 100.000 ljudi, predvsem brigadirjev, ki so cesto gradili. Mimohod delovnih bri-

gad s tisoč zastavami, napisi ter slikami Marxa, Engelsa, Stalina in maršala Tita ter drugih voditeljev je trajal 2 in pol ure. Brigade so vodili člani rajonskih komitejev Partije in rajonskih odborov Ljudske fronte ter delovnih štabov. Ko so korakali mimo tribune, so navdušeno vzklikali ljudski oblasti, Partiji in Ljudski fronti.

V imenu republiškega odbora Ljudske fronte je govoril predsednik republiške kontrolne komisije Slavko Komar, ki je poudaril, da to cesto ni morda gradilo nekaj tisoč delavcev, marveč 150.000 delovnih ljudi iz Zagreba, ki so po dnevnem napornem delu delali še na cesti. Nove Ceste bratstva in enotnosti ne gradimo samo za sebe, gradimo jo, da bi iz Ljubljane, Zagreba in Beograda vodila še ena pot v Moskvo, Sofijo, Budimpešto, Bukarešto itd., je dejal. Govor Slavka Komarja so zbrani frontovci neprestano prekinjali z vzkliki maršalu Titu, Centralnemu komiteju KPJ in Ljudski fronti.

Minister za gradnje LR Hrvatske inž. Bakarič je v svojem govoru med drugim omenil, da predstavlja cesta Zagreb — Podsused darilo zagrebskih frontovcev za hitrejšo izpolnitev petletnega plana, kajti gradnja tega odseka v letošnjem planu še ni predvidena. Z zborovanja so poslali pozdravne brzojavke maršalu Titu in Ljudski fronti mesta Beograda. Gostje so nato odšli v Podsused, kjer so odkrili obelisk s ploščo v spomin na veliko delovno zmago.

Po naši zemlji

Česar se kor. šovinisti ne spominjajo

V nedeljo, dne 24. t. m. so na Komelnu otvorili novo šolo, ki naj bi koristila tukajšnjemu prebivalstvu. Koliko bo ta šola koristila tukajšnjemu slovenskemu prebivalstvu, vidimo že iz govorov, ki so jih ob tej priložnosti imeli gospodje Mayrhofer, Paulitsch, Maklin in podobni. Očitno so pozabili, da se nahajajo na slovenski zemlji in da je ljudstvo, kateremu govorijo, slovensko.

Kot prvi je nastopil Paulitsch, ki je govoril tako širokoustno, kot da bi on doprinesel največ k temu, da je bila šola zgrajena. Predzno je govoril o »državni meji«, ki je v neposredni bližini, in da je zato ravno tukaj najbolj potrebna šola, v kateri se bodo naši slovenski otroci vzgojili v zveste Avstrije. V svojem navdušenju Paulitsch sploh ni opazil svoje pomote, da se ne nahaja v nemškem kraju, temveč na slovenski zemlji. Osmešil se je s svojim šovinističnim govorom, saj ga nihče ni poslušal, še manj pa razumel, ker je tukajšnje prebivalstvo slovensko in skoraj ne razume nemščine.

Sprašujemo se tudi, koga je on mislil s tem, ko je dejal, da »kdor ne dela, naj tudi ne je«. Vsiljuje se nam mnenje, da je s temi besedami pljunil sam sebi v obraz, ker se ta pregovor v prvi vrsti tiče prav njega. On je tisti, ki je že vedno živel na račun slovenskega prebivalstva in požrl že dovolj belega kruha, ki so mu ga pridelali drugi.

Tudi gospod Mayrhofer se je s svojim govorom pošteno osmešil, ko je trdil, da ne ve, zakaj se tukaj tako dolgo ni ustanovila šola. Gotovo je dobro poučen, da se oblastem nikdar ni zdelo vredno, da bi otvorili na slovenskem ozemlju novo šolo. Da se je danes to spremenilo, je priznal tudi Mayrhofer, ko je poudaril, da je zadnji čas, da se je tukaj ustanovila šola, v kateri bodo otroke vzgajali v zavedne državljane Avstrije, samo to ni povedal, da jih bodo na ta način odtujevali slovenskemu narodu. Že se je veselil, da bo na ozemlju Slovenske Koroške spet nova ponemčevalnica, toda hitlerjev oficir Mayrhofer se je s svojimi pajdaši prezgodaj veselil. Zmotil se je, če si je trkal na prsi in si mislil »der Sieg ist unser!« Naš narod je star že mnogo mnogo let in tudi ta naval ponemčevanja ga ne bo mogel omajati.

Prav dobro pa je bilo, da si je g. Mayrhofer enkrat ogledal Komel in videl kmete, ki so naseljeni v teh hribih. Pravil je, da se je takoj začel potiti, ko se je napotil na Komel. Kaj pa naj reče naš slovenski kmet, ki si mora leto na leto pridelovati v teh hribih svoj vsakdanji kruh. Kolikokrat se krvavo poti, ko se bori za svoj obstanek. Naj bi ostal g. Mayrhofer samo osem dni na Komelnu in videl bi, kaj se

pravi gospodariti v hribih. Zato pa naj si dobro premisli, kaj dela, ko pošilja od okrajnega glavarstva pozive za oddajo živine, lesa, žita itd., kajti za mizo sedeti in podpisovati pozive za oddajo ter s tem odirati našega slovenskega gorskega kmeta je brez dvoma lažje, kot pa v hribih pridelovati živež.

Govoril je tudi okrajni šolski nadzornik Maklin, ki je seveda tudi poudaril pomen šole, ki naj bi našo slovensko mladino vzgajala v avstrijskem duhu in v tujem jeziku. Kaj pa so delali v času nacizma, v katerem duhu pa so takrat vzgajali mladino? Maklin je bil tudi takrat učitelj, otroke pa ni vzgajal v dobre Avstrije, temveč v zveste fašist. hlapce. Šolski nadzornik je polagal mlademu učitelju Vogl-nu še posebej na srce, da je odgovoren za vzgojo otrok, in mu dajal navsvete, kako jih mora učiti, da bodo postali zvesti sinovi domovine. Katero domovino je s tem mislil, mi vsi dobro vemo, toda naše otroke bomo vedno znali vzgajati v našem narodnem duhu, da bodo postali res vdani svoji slovenski domovini in svojemu slovenskemu narodu in da se bodo zavedali, da so sinovi in hčere slovenske matere.

Našega kmeta pritiskajo vedno bolj

Pred kratkim smo poročali o stvareh, ki so pokazale ob priložnosti odkupa klavne živine od kmetov, ki jo je izvedla »Viehvermittlung« v Pliberku, stvari, ki so ponovno dokazale, kako odirajo živinski prekupčevalci našega kmeta.

V torek, 19. 10. 1948 pa smo približili k vsemu še nove nesramnosti, preko katerih ne more iti več nihče z mirnim srcem, najmanj pa naš obubožani kmet. Ta dan se je pri živinski posredovalnici Pliberk vršil nasilni prigon živine, ki je v kvalifikaciji in oceni po vsem svojevrsten.

Že na predvečer je letala pri naših kmetijah policija in jim zabičevala, da morajo za vsako ceno prignati svojo žival prihodnji dan k oddaji, kakor jim je bilo predpisano. Drugi dan pa, ko so kmetje prignali svojo rejeno živino, krave molznice, breje krave in telice, mlade telice in bike, vprežne vole, in se je pričelo ocenjevanje, smo ugotovili, da je zloglasni posredovalec in odkupovalec nacist Teppan kvalificiral živino po najnižjih cenah. Dobro rejeno govedo je ocenjeval kot okostnjake od 2.- š za kg naprej, kljub temu da bi padla v kategorijo od 3.50 š naprej. Prisoten pa je bil tudi prehranjevalni nadzornik okrajnega glavarstva Veličovec »grof« Boyneburg, ki je pričel zmerjati kmete, ki so se zgražali nad tako nesramno oceno. Tov. Blažni Potočni-

ku iz Žvabeka je zagrozil: »Euch Bauern werden wir noch helfen«. Taisti »grof« je tudi prepovedal izplačevanje denarja kmetom za živino, ki so jo pripeljali, češ to je kazenska oddaja.

Tako daleč smo torej. Ne samo, da pošljejo nad našega kmeta policijo, to je še premalo, tudi še ni dovolj, da mu preko vseh odlokov sramotno nizko ocenijo živino, katero mora oddati, da bi ga čimprej uničili in da bi ga spravili s svoje zemlje, mu brez plačila odvzamejo živino. O vsem tem pa odloča socialist Wedenig in daje nacistom, kakor je to Teppan, in skrahiranim grofom ter veleposestnikom v roke orožje za zatiranje slovenskega kmečkega prebivalstva. Tukaj je nepotreben vsak nadaljnji komentar. Naj organizira gospod Wedenig še 10 zborovanj, kjer bo zavzemal stališče k sivemu trgu in naj pusti iz svojih prsi govorov o enakopravnosti kolikor hoče, o pravicah koroških Slovencev in o mirnem sožitju dveh narodov na Koroškem nas ne more več prepričati, kajti dejstva so in bodo ostala. Da gre pritisk tukaj na kmečko prebivalstvo, posebno pa na slovensko, samo z namenom, da ostanejo hlévi veleposestnikov naprej natrpani z živino in da bodo ti svoje vole še naprej lahko prodajali na črni trg, da grejo te persekucije in ta teror za vedno bolj jasno ločitev »manjvrednih« kmetov od »herrenpaurov«, za

ljudska duhovščina, ki se je mastila pri bogato obloženih graščinskih mizah.

Še vedno ne upajo vprašati: Čigavi so vsi ti zakladi, ki nas obdajajo? Ali niso naši? Zakaj se ne obogatimo z njimi? Zakaj bi ne bilo bolje na svetu? Ali ne moremo sami nič spremeniti?

4. Kako je treba premagovati ovire na poti do zakladov?

V naših krajih so po vojni začeli zidati tovarne. V gorenjskem mestu so zidali najprej eno, potem še drugo, nazadnje se je ves kraj spremenil v »industrijsko mesto«. Ljudje niso vedeli, čigave so bile te tovarne. Nenadno so zrastle kakor gobe po dežju. Nihče pa se ni vprašal, kako je prišlo do tega. Ljudje so vedeli le, da so to tekstilne tovarne. Lastniki pa najemajo delavce. Seveda ne plačujejo dobro. Toda kdo sploh dobro plačuje? Povsod je pač slabo. Najslabše pa je, če nič ne zaslužiš.

V novih tovarnah je delalo mnogo naših ljudi. Toda naši ljudje so bili le »navadni« delavci. »Strokovnjaki«, mojstri, ravnatelji in sploh vsi drugi, ki se niso prištevali med delavce, so bili tujci. Na naše ljudi so gledali kakor gleda v kolonijah belec na »divjake«.

(Dlje.)

partizanom. Naj omenimo samo nekaj imen lopovskih morilcev, ki so mučili in ubijali slovenske borce proti fašizmu. Bili so to zloglasni Metnitz iz Pliberka, priseljenec Treun in Freudelsberger iz Pliberka ter prejšnji orožnik Sekira iz Doba in podobni. Ni mogoče, da bi pozabili, kako zverinsko so mučili ranjene partizane. Živim so rezali noge, roke, ušesa, jim prebadali oči ter preparali trebuhe, nazadnje pa so jih pometali v ogenj, da so zgoreli z Apovnikovim posestvom vred. Vse te podivjane zveri pa so se po svojem krvavem poslu bahale v Pliberku, kako so krale »bandite«.

Toda partizanska kri, ki je bila prelita na Komelnu, še do danes ni bila maščevana. Vsi morilci se svobodno sprehajajo po slovenski zemlji in spet kujejo svoje temne naklepe. Pri tem jim pomagajo današnje koroške in avstrijske oblasti, ki ponovno hujšajo proti slovenskemu ljudstvu na Koroškem in mu grozijo s ponovno izselitvijo ter s koroškimi pestmi. Prepričani pa smo, da bo tudi vse te morilce doletela pravična kazen, ki so jo zaslužili s svojimi krvavimi zločini.

Vsak dan nam postaja bolj jasno, da hočejo koroški šovinisti nadaljevati politiko narodnega zatiranja, ki so jo propagirali Maier-Kaibitsch, Rainer ter drugi vojni zločinci in krvniki koroških Slovencev. Toda ne bodo nas zatrli nikdar, odločno in vztrajno bomo nadaljevali našo narodnoosvobodilno borbo in čuvali pridobitve partizanske borbe našega naroda. Tudi nikdar ne bomo molčali o naših partizanskih junakih, kajti žrtve, ki so jih doprinali v borbi za osvoboditev, so nam pokor, da bomo z uspehom končali našo borbo.

gospodarsko uničenje slovenskega delovnega kmeta in za moralno oboroževanje vseh nacistov in nestrpnih, da pojačajo svoj pritisk in teror nad slovenskim prebivalstvom, je povsem očitno in tega svojega dela gospod Wedenig nikakor ne bo mogel zatajiti in opravičiti.

Kmečko prebivalstvo iz okraja Pliberk ogorčeno protestira in zahteva zadoščenje za krivice, ki so se mu delale vsa leta in kakor se vidi, dosega danes svoj višek.

Bela pri Železni Kapli

Pred kratkim je bil pogreb Kristanove Lenčke, tov. Helene Roš, kjer se je kljub slabemu vremenu zbralo lepo število znancev in sorodnikov, ki so spremlili tov. Lenčko k zadnjemu počitku. Kristanova družina je znana daleč v okolici kot zavedna slovenska družina, posebno dobro jo poznajo slovenski partizani, ki so bili v tej hiši posebno prijazno sprejeti in so se počutili kakor doma.

Lenčka je bila sestra tov. Mihajela — Poldeta, ki je padel na Svinjski planini. Bila je lansko leto operirana na slepiču, letos pa se je bolezen ponovila in je bila takoj odpeljana v celovško bolnico, kjer pa je takoj po prevozu umrla. Starši so jo pustili pripeljati na dom, da jo pokopljejo v družinsko grobnico.

Tov. Lenčka je bila vedno zavedna Slovenka. To je dokazala tudi v najhujšem času oborožene borbe našega naroda, ko je nudila našim partizanskim borcem vso pomoč. V Kristanovi hiši so se zbirali kurirji partizanskih edinic, tam so po večerih poslušali radio in si tako ustvarjali resnično sliko o stanju na frontah.

Zato pa se reakcija tudi danes dobro zaveda, kaj je Kristanova družina. Lansko leto jo je grof Thurn hotel kot prvo postaviti na cesto, kljub temu, da Kristanova družina že nad štirideset let obdeluje posestvo in je oče z dvema sinovoma prav toliko let drvaril za grofa. Iz tega vidimo, kako si reakcija prizadeva, da bi tudi gospodarsko uničila zavedne slovenske antifašiste.

Opozorilo

Sporočamo vsem našim čitateljem, da bo prihodnja številka izpadla vsled praznika v ponedeljek, dne 1. novembra 1948.

Prosimo, da sprejmete to z razumevanjem na znanje.

Uredništvo

SPZ naznanja:

SPD »Vrtča« v Slovenjem Plajberku priredi v nedeljo, dne 31. 10. 1948 ob 15. uri svoj redni občni zbor pri Mezani v Slovenjem Plajberku.

3

POVEST

O BELEM

FRANCE SLOKAN:

KRUHU

Železno rudo so topili v malih fužinah. Beseda »tovarna« je bila neznana. Če bi tedaj že kje začela obratovati kakšna tovarna, bi bilo treba ljudem pojasnjevati novo besedo, kakor je treba zdaj še vedno dopovedovati, kaj je gospodar. načrt.

Naš kmet je bil takrat tlačan. Vsak deseti snop žita je moral oddati svojemu »gospodu« — graščaku ali škofu. Razen tega je moral predpisano število dni na leto obdelovati »gospodove« njive, dovažati drva, pridelke, gradivo, da je potem zidal grajsko zidovje, pa tudi temnice, kamor ga je graščak zapiral, kadar se mu je zljubilo.

Greh je bil, če je tlačan vprašal: Čigave so te njive, ki jih obdelujem? Ali to žito, ki sem ga pridelal, res ni moje? Ali moram res oddati to živino, ki sem jo pridelal?

Tlačan se kaj takšnega tudi ni mnogo vpraševal, ker ni smel misliti. Stoletja so ubijali v njem misel. Vbijali so mu v glavo, da je bilo vedno tako kakor živi, in da pač mora tako vedno ostati. Tako je določeno v naprej po božjih in človeških postavah. Na svetu se nič ne spreminja, vse je od vekomaj enako.

Posledice takšne suženjske vzgoje še vedno niso povsem izkoreninjene. Še vedno so ljudje, ki mislijo, da na svetu ni dobro, toda da je najbolje tako, kakor je, to se pravi tako, da se nič ne spremeni. Prej je bilo bolje. Nekoč so bili zlati časi. Če se je že kaj spremenilo, se je le poslabšalo. Na svetu je čedalje huje, pravijo. Seveda ne vedo, da ponavljajo stoletne laži. Ne vedo, da je te laži vtepla v glavo našim prednikom gospoda in tista proti-

Pomen jesenskega oranja

Po slabem poletnem vremenu se kaže, da bo letošnja jesen še dokaj ugodna in da bomo na polju pripravili še marsikaj za pomladansko obdelovanje in setev. Razumljivo je, da se bo vsak kmet že jeseni potrudil in pripravil na polju za spomladansko obdelovanje in setev. Tako bo spomladi lažje dovršil pravočasno in dobro vsa setvena dela. Pa ne samo to. Z jesenskim obdelovanjem njiv bo zboljšal tudi donosnost in pridelek v prihodnjem letu.

Jesensko obdelovanje obstoja predvsem v preoranju vseh tistih njiv, s katerimi smo pospravili letošnji pridelek in jih nismo zasejali z oziminami. Preoranje teh njiv je za naprednega kmeta prav tako samo po sebi razumljivo, kakor poletno plitvo podoravanje strnišč. Z jesenskim oranjem zrahljamo zemljo, jo premešamo, podorjemo gnoj in lahko zrahljamo brazdina tla.

Rahljanje zemlje je najpomembnejše delo jesenskega oranja. S tem pride v zemljo sveži zrak, kateri je nujno potreben za življenje in delovanje zemeljskih razkrojevalnih bakterij. Zrahljana tla popijejo vso deževnico in snežnico pri tajanju snega, katera na neobdelanih tleh spomladi največkrat odteče ali izhlapi na površini. Tako pa prodre globoko v zemljo in je rastlinam spomladi in v poletju, ko je premalo padavin, rezervar za prepotrebno vlago zemlje. Vsled jesenskega oranja pride zemlja preko zime že v isto stanje, ki je potrebno za uspešno rast in razvoj posameznih rastlin. Z jesenskim oranjem se pospeši v zemlji razkrojevalni preosnovalni proces hranilnih snovi, gnojila dobijo že tekom zime obliko hranil,

kakršne morejo vsrkavati koreninice rastlin.

Z jesenskim oranjem zemljo tudi premešamo, kar je za razkroj gnojil, ki se nahajajo v zemlji, posebno koristno. Posfatna gnojila kakor tudi apno učinkujejo in se izrabijo samo, če so enakomerno razdeljena v obdelani zemlji. Hranilne snovi, ki jih je deževje spralo v globlje plasti zemlje, pridejo spet na površino, da se razkrajajo in presnavljajo naprej.

Priporočljivo je tudi podoravanje gnojja pri jesenskem oranju, pri čemer leži prednost v tem, da se prične gnoj še pred zmrzovanjem zemlje razkrajati in njegove hranilne snovi presnavljati; rastline potem že takoj v začetku rasti lahko izrabljajo njegove hranilne snovi. Isto je z v jeseni podoranim strnjem in drugimi preostanki spravljanih rastlin.

Pri jesenskem oranju nastane še vprašanje globokega oranja. V jeseni moramo spustiti plug nekoliko globlje v zemljo, da prerahljamo tudi podbrazdno plast zemlje, ki je ostala pri spomladanskem in poletnem oranju nedotaknjena in trda. Vendar je nepriljubljeno, da bi spuščali plug pregloboko, ker spravimo s tem preveč nerodovitne mrtve zemlje in kamenja na površje, predvsem, če doslej še nismo orali globoko. V tem primeru je veliko bolj umestno, če spustimo plug že nekoliko globlje, da mu pa denemo za peto kakšno šaro ali rezalo za spodnje rahljanje zemlje, v kolikor to ponekod dopušča plitka in kamenita zemlja.

Vsekakor pa je globoko jesensko oranje pogoj za olajšanje dela spomladi, za zatiranje plevela in za boljši pridelek v prihodnjem letu. Noben gospodar pa naj ne pozabi tudi jesenskega apnenja zemlje.

- ž - r

Uradne cene klavni živini

Na splošno željo objavljamo uradne cene klavni živini, ki so v veljavi z odredbo 14. julija 1948 in po katerih morajo plačevati odkupovalci kmetu. (V šilingih za 100 kg.)

Klavna goveda:

Kakovost	voli	telice	biki	krave
Extrem	470	460	460	450
I	410	400	400	390
II	350	350	340	330
III	290	290	290	280
okostnjaki	220	220	220	220

Klavna teleta:

I	550
II	490
III	290

Klavne svinje:

I (91 kg in navzgor)	570
II (71 kg do 90 kg)	520
III (od 71 kg navzdol)	470

Klavne ovce:

I	340
II	310
III	280

Klavni konji:

I	260
II	210
III	180

Zgoraj navedene cene veljajo za živino, katero prodamo nakupovalcem oz. prekupevalcem na mestu prevzema. Cene klavni živini, ki jo prodamo »od doma«, bomo objavili v prihodnjih številkah.

Kmečka zveza za Slov. Koroško

Orodje za večstransko uporabo (Vielfachgerät)

Uporabo tega orodja opazujem že 8 let in po mnenju onih, ki ga uporabljajo, ni to samo za večje posestnike potrebno orodje, temveč za vse, ki sadijo krompir. Delo pri saditvi izvršimo veliko hitreje in tudi veliko boljše kot pri sajenju z oralom. V splošnem je tudi pridelek krompirja vidno večji. Vzrok večjemu pridelku leži najbrž v tem, ker pride pri uporabi tega orodja semenski krompir čisto plitvo v

Sovjetska zveza V BORBI IN DELU

In glejte! Na področju gore, kjer se je včasih razprostirala pusta ravan, se sedaj razvija kovinska industrija Uzbekistanske republike.

Baškirska sovjetska socialistična republika je zgradila v dobi domovinske vojne preko 360 novih podjetij. Hkrati je povečala za 16krat svojo električno silo.

Zmaga za zmago se je vrstila. Skoraj ni mogoče zaznamovati vseh veličastnih industrijskih pridobitev, ki so zrastle na ozemlju Sovjetske zveze od Daljnega Vzhoda in Sibirije pa prav do tja, kjer so stali železni hitlerjevski morilci. Še posebno moč in vrednost Sovjetske zveze pa kaže novo dvignjena industrija na krajih, ki jih je opustošil Hitlerjev soldat. V Stalingradu, mestu nemenljive slave so zgradili ogromno kovinsko podjetje, ki ga je pozdravila vsa Sovjetska zveza. Pozdravila ga je zato, ker je bil zgrajen v Stalingradu, ki je v tej vojni od vseh mest najbolj trpel in najbolj slavno vstal. Velja mu pač ljubezno vseh sovjetskih narodov. Poleg tega je bilo dvignjenih v stalingrajski pokrajini 360 manjših industrijskih podjetij. In Donbas! Železna metla Rdeče armade je pometala iz Donbasa hitlerjevsko nesnago, takoj za rdečimi četami pa so prihajale čete inženirjev in delavcev. Sovjetsko ljudstvo je vložilo mnogo truda in prizadevanja, da se je delo obnovilo.

Kaj se pravi pripravljenost za delo, če te kliče domovina, ve povedati Dnepropetrovska tovarna »Molotov«, kjer so pričeli z obnovitvenimi deli takoj prvi dan po osvoboditvi. Februarja meseca 1944. leta je ta tovarna izvršila že 120 odstotkov svojega načrta. V marcu mesecu pa je svoj lastni načrt presegla za 39 odstotkov. Sovjetsko ljudstvo se je oddolžilo takemu požrtvovanju v delu s tem, da je pridobilo tovarni »Molotov« med tovarnami Ukrajinske sovjetske socialistične

republike častno mesto v spisku »Delovne slave Ukrajine«.

Vedno več novih vzorcev topov, tankov, motornih težkih protitankovskih in protiletalskih topov, tovornih avtomobilov in topniških priprav, so sovjet. tovarne naravnost bruhale iz sebe.

Ob tem velikem poletu ni moglo in ni smelo zaostajati sovjetsko poljedelstvo. Dve leti se je morala Rdeča armada biti brez ukrajinskega žita. Toda sovjetska vlada ga je umela nadomestiti z razširjenjem obdelane površine v drugih pokrajinah. Posebno v vzhodnih pokrajinah se je pričela nova doba poljedelskega življenja. Poljedelska površina se je povečala kljub silnim izgubam za 7.5 milijonov ha. Kolhozni sistem gospodarstva je omogočil silno smotno izrabo zemlje z najmodernejšo obdelavo. Kako se je pomnožila obdelana zemlja, naj pove en sam primer. V Jarotovski pokrajini je znašala pred pomladjo 1944 obdelana zemlja 240.000 ha. V pomladi 1944 pa so jo povečali za 70 tisoč ha.

Stalin je s posebno pozornostjo spremljal porast elektrifikacije v času domovinske vojne. Čestital je Kuzbaškim energetikom, ker so spravili v obrat novo električno: »Z nepretrganim povečevanjem električne energije so sovjetski energetiki omogočali nepretrgano delovanje obrambne industrije.« Zato so rabili vsi obrati, ki so jih v teh časih sovjetski delavci spravili v pogon, predvsem električno silo, bodisi plavže in Martinove peči na Uralu ali pa kovinska podjetja v Donbasu. V Krasnodarski pokrajini pa so ustanovili tovarno za izdelavo hidroturbin za kolhozniške hidrocentrale. V celoti se je električna kapaciteta povečala za 20 odstotkov nasproti letu 1941 in 1942 skupaj. Na Uralu pa se je električna kapaciteta povečala za 7 krat nasproti letu 1941.

Vsa Sovjetska zveza je bila ena sama orožarna.

Saj to je bila Hitlerjeva smrt!

zemljo in ne na dno oranice, kot pri sajenju z oralom. Kjer je nagajala letos močja, je menda v luknje za tem orodjem sajeni krompir manj gnil, kot pri sajenju z oralom. To pa zaradi tega, ker za tem orodjem sajeni krompir leži višje v zemlji in torej ni ležal tako v moči kot z oralom sajeni.

To orodje je prav pripravno za nabavo v sosesčini, ker ni občutljivo in se ne pokvari zlahka. Dobro bi torej bilo, da

bi ga imeli na razpolago vsi kmetje. Večji posestniki si orodje nabavijo lahko sami, manjši kmetje pa se lahko združijo pri nakupu. Ko je enkrat na vasi to orodje, ga hočejo vsi uporabljati, ker takoj uvidijo njegove koristi.

Pobrigajmo se takoj za 40 odstot. državno podporo, da ne zamudimo roka in se za nabavo odločimo šele takrat, ko bo rok potekel.

Inž. M. Polcer

PREŽIHOV VORANC:

NAŠI MEJNIKI

Trg je bil v hipu ves črn ljudi, ki so vpili in rjuli, da se je tresel tudi stari stolp nad trgov. Motociklist se ni mogel oprostiti ljudi, ves čas so skakale ženske vanj in ga kričeč objemale. Potem so obsule še druge motocikliste, ki so prihajali v trg drug za drugim, jih obsipavale z venci in cvetjem in jih poljubovale. Nekatere so plesale okrog motorjev kakor besne in počepale obnemogle na tla, s katerih so se potem spet zaganjale pokonci in nerazumljivo kričale. Vester je videl pri tem hčer in ženo pekoveškega mojstra, potem pošto uradnico, potem vse tri hčerke trgovca na glavnem trgu in vrsto drugih žensk. Tudi moški so se čudno vedli in skakali okrog motociklistov, ki so imeli čelade na glavah. Sedlarski mojster je stal pred svojo hišo in ves čas hripavo vpil: »Heil Hitler, heil Hitler!«

Kakor bi trenil, je bil ves trg v zelenju in zastavah. Ljudje so tekali naokrog z venci in mladimi mlaji in jih postavljali pred hišami. Tega čudnega vedenja tržanov ni hotelo biti konec. Vester je videl, kako so začeli valjati velik sod iz hiše gostilničarja, ki je bil znan kot največji zoprnik županov, dali sredi trga sod

na pipo in potem začeli nositi pijačo vojakom, ki so počasi prihajali od zapada v trg. Nazadnje ni bilo mogoče nič več razložiti, ker se je vse skupaj strnilo v en sam velik vrvež, iz katerega se je razlegalo divje vpitje.

Vestru, ki je prižet na vrhu stolpa vse to opazoval, se je čudno zdelo, da zdaj vsi ljudje vpijejo samo nemški. Dotihmal se je v trgu, posebno zunaj na cesti, govorilo slovenski, le po hišah so tu in tam govorili nemški. Sedaj pa je ves trg tullil po nemško:

»Rešitelji so prišli, rešitelji so prišli!«

Čudno se mu je zdelo tudi to, od kod je trg kar hitro dobil zastave s čudnim križem. Prej jih še nikoli ni videl. Sedaj pa je iz vsake hiše molela taka zastava in na vseh oknih so se pokazale podobne zastavice. Tudi je natanko razložil, da so se na vseh oknih hkrati pokazale ovenčane slike moža s črnimi lasmi, ki so bili počesani na čelo. Obraz tega tujega moža ni bil prijazen. Zastava se je pokazala tudi na hiši žandarmerije in na šoli, potem tudi iz hiše župana, ki je pa ostala zaprta. Nazadnje je tudi na zvoniku začela mahati taka zastava.

Vester je bil tako zavzet nad sliko trga, da ni opazil, ko so prišli v stari grad ljudje. Slišal jih je šele, ko je na bukvi pod stolpom začul glasove. Ko se je ozrl, je videl, da pleza po deblu navzgor človek z zavitkom pod pazduho in z dolgo ranto v roki. V tem človeku je spoznal mladega trgovskega pomočnika Huberta iz trga. Očividno je hotel tukaj gori razobesiti zastavo. Napenjal je vse svoje sile, da bi priplezal na vrh drevesa, od koder bi se potem povzpел na zidovje, toda šla mu je zelo trda. Bil je že ves moker, vrh bukve pa je moral počivati. Med bukvo in med zidom je zijał trideset metrov globok prepad, ki ga je mogel preskočiti le dobro vajen plezalec. Do vrha stolpa je bilo potem še kakih dobrih pet metrov. Čez ta strašni prepad je zdaj strmel tisti trgovski pomočnik kakor Izraelec, ko je zagledal obljubljeno deželo. Tedaj je opazil v steni stolpa čepeti Vestra. Spoznal ga je in zavpil nad njim v nemškem jeziku:

»Tu imaš zastavo in razobesi jo, če ne ti razbijem gobec!«

Njegov znojni obraz se je srdito nakremžil. Vester je le malo znal nemški in ni mogel takoj doumeti, kaj hoče vsiljivi plezalec na bukvi. Zato je neodločno dalje čepel na zidu. Tedaj se je trgovski pomočnik zadržal nad njim po domače:

»Kaj zijaš kakor teslo. Razobesi zastavo, drugače te vržem s stolpa.«

Tega se Vestru sicer ni bilo treba bati

ker je vedel, da plezalec ne more do njega; vendarle pa se je iztegnil po drog, ki je bila nanj pripeta zastava, in ga vzel k sebi.

»Dobro jo pritrdi,« mu je ukazal nenavajen plezalec ves srečen, da se je rešil nevarnega skoka. Vester je začel razvijati zastavo; bila je nenavadno dolga, najmanj deset metrov, in je visela do prve line, ki je bila še popolnoma ohranjena v zidu. Ker je bil tu gori veter, je začela mogočno opletati okrog starega stolpa. Tedaj je začel trgovski pomočnik, ki je še vedno čepel na bukvi, na vse grlo vpiti v trg.

»Heil Hitler, heil Hitler!«

Množica, ki je stala na trgu pod gradom, je začela delati isto, ko je videla vihrati zastavo na svojem starem znamenju. Navdušenja ni hotelo biti konec.

»Sedaj pa pojdi dol,« je vzkazal trgovski pomočnik Vestru in začel sam plezati navzdol. Deček s pohabljenim nogo je s čudovito lahkoto dosegel vrh bukve in se spustil za njim. Tisti, ki je prinesel zastavo, ga je čakal pod drevesom.

(Dalje.)

Izdajatelj, lastnik in založnik lista: Dr. Frane Petek, Vellkovec. Glavni urednik: Dr. Franc Zwitter; odgovorni urednik: Franc Ogris, oba Celovce, Salmsstraß 6, uprava: Celovce, Volkermarkt Straße 21. Dopolni se naj pošljajo na naslov: Celovce (Klagenfurt), Postamt 1., Postschleßfach 272. Tiska: »Kärntner Volkswerk G. m. b. H.« Klagenfurt, 10. Oktober-Straße 7.